

POMĚRY V RUSKU.

Zajímavou ilustrací ruských poměrů je následující událost, jež stala se v Lodži v Rusku, v místě to, kde žije hodně našich krajanů a kde také vychází český list. V pátek dne 13. září před polednem vydal se majitel továrny Silberstein na přání svého dělnictva opětně do továrny na Petrovské ulici, aby vyslechl stížnosti a požadavky zaměstnaných. Jakmile se v továrně objevil, byl dělnictvem obklopen a zaveden do místnosti, do níž mimo ředitele Kaleckého nikomu nedovoleno vkráčet. Zaroveň obsazen telefon i vchod do továrny, aby snad policie neb vojsko nebylo zpraveno o tom, co se ve vnitř děje, a do továrny nevniklo. Pak naléháno na Silbersteina, aby zaplatil za dva týdny, po které se stávkovalo. Jednalo se celkem asi o 20.000 rublů. Pan S. nestavěl se odmítavě vůči tomuto požadavku, ale rozhodně odepřel podepsati předložené prohlášení, jímž se měl zavázati, že požadavky dělnictva splní. Právil, že tak nemůže učiniti bez souhlasu ostatních spolumajitelů, a posílil o strpení.

Bylo mu pak vyčítáno, že pro bandity měl 6000 rublů, pro své dělníky že nemá kopejky, načez S. odvětil, že má pro bandity browning (revolver), jenž mu byl na to přítomnými odňat. Zacházeno s ním ukrutně. Slunce na oknem pražilo, ale nebylo mu dovoleno stáhnouti záclonu, ba nesměl si ani pot s čela setřít. Když žádal sklenici studené vody, podali mu moč s poznámkou, že pro něho jest to dosti dobré. Celé odpůldne byl takřka sevěřen, stále naň dotíráno a spíláno mu.

Na svou prosbu, by jej pustili, dostal za odpověď — výsměch a nadávky. Znaven takovým ukrutným jednáním, obrátil se k řediteli Kaleckému, čímž mu vyřídil, že pro něho telefonoval. V tom okamžiku zavznělo několik výstřelů z browningu a S. krví zbrocen sklesl k zemi a okamžitě byl mrtvý. To stalo se několik minut po 6. hod.

Pisatel vyšel právě na Petrovskou ulici a spatřil, jak sta dělníků přehá z továrny. Zpráva o zavraždění továrníkově rozšířila se bleskurychle po celé Lodži a vyvolala veliké vzrušení. Zavražděný choval se vůči svým zaměstnaným spravedlivě a byl všeobecně vážen. Studoval v Berlíně, Heidelbergu a v Ženevě, kdež i hodnosti a titulu doktora filosofie dosáhl. Byl teprv 31 let star. Úřady z počátku ničeho nepodnikaly proti dělnictvu, které se příštího dne opět do práce dostavilo. Až třetího dne zatčeno ve svých bytech 16 a v továrně 14 dělníků. Minulý týden v pondělí ráno o 7. hod. pak obklíčena celá továrna vojskem, práce zastavena a vojenský soudem zavedeno vyšetřování. Všichni dělníci, jejich počet obnáší 900, jakož i úředníci zatčeni a téměř po celý týden odváděni v průvodu vojska do vězení. V továrně, která je ve dne v noci vojáky strážena, nalézá se jen ještě několik úředníků a nemocný ředitel. Mezi zatčenými je též několik Čechů, členů spolku "Jednota", kteří však si té nejmenší viny vědomi nejsou, ale není naděje, že vyvážnou bez trestu. Někteří již podlehlí nemilosrdnému týrání při výslechu, jiní zemřeli úzkostí a strachem.

Osm dělníků pak, jimž spolumajitel na zavraždění mohla býti dokázána, bylo v pondělí dne 23. září zastřeleno. Mezi těmito nešťastníky nacházela se též jedna žena a jeden 17letý mladík. Dle ná-

rodností jest 6 Němců a 2 Poláci. Rozsudek smrti byl jim sdělen teprve v přítomnosti duchovních, pro něž v noci ve 3 hod. posláno. Po přečtení rozsudku propukli všichni v srdcovoucí pláč a nářek. Proslychá se, že nikdo nebude propuštěn bez trestu. Někteří mají být ještě zastřeleni, jiní budou vypovězeni na Sibiř a ostatní půjdou postřkem do svých domovských obcí. Pět úředníků ve skladě, kteří vzor tomu, že byli zpraveni, v jak nebezpečné situaci páni jejich se nalézali, ničeho k jeho záchraně nepodnikli, uložena pokuta 7400 rublů. V továrně se již asi pracovati nebude. Matka zavražděného se vyjádřila, že nevkročí více tam, kde syn její od vlastního dělnictva byl zavražděn; stroje nechť jsou vyházeny, okna zamřížována a továrna at slouží za vězení neb kasárna.

Případ tento měl by tamější dělnictvo přivést k přesvědčení, že terorem své věci jen škodí, neboť násilí vyvolává opět násilí, spravedlivých pak požadavků nutno spravedlivými prostředky vymáhati. Podobným jednáním odvrací od sebe přízeň všech slušných lidí, absolutismus je tím jen posilován a průmysl i obchod hyne.

Člověk dostává ten dojem jako-by vše pomateno bylo na rozumu. Jeden vraždí druhého aniž by věděl proč. Dělnictvo stávkuje a neví proč. Policie a vojsko prochází ulicemi a střelí na vše strany a neví proč. Bandité přepadají a mordují i nemanžetné lidi a nevědí proč. Úřady zakazují spolkům i jednotlivcům pořádati vzdělávací přednášky neb vyučovati lid užitečným předmětům a nevědí proč. Jenom dostane-li se širokým vrstvám lidu vzdělání a poučení, nastanou lepší poměry; to uznal i pan přistav, jenž s vojáky dostavil se do českého spolku, aby sepsal protokol, poněvadž se vyučovalo čtení a psaní, ale vyučovati se dále nesmí. Ono je sice pravda, že v některých soukromých školách se vyučuje všemu jinému, jen ne užitečným předmětům. Tak zatčen tyto dny profesor Kummer, jenž měl na Widreuské ulici Berlitzovu školu moderních řečí. Pan profesor inseroval ve všech zdejších novinách, že vyučuje rozličným řečem, v pravdě však organisoval ve své "škole" lupičské bandy, které téměř všechny loupežné vraždy, jež se v poslední době udály, na svém svědomí mají a celé město ve stálém postrachu udržovaly. Nikdo neměl ani tušení, že profesor Kummer, jenž byl všeobecně znám jako vzdělaný muž a v nejvyšších kruzích se pohyboval, je zakuklený bandita. Policii však podařilo se pravou činnost muže tohoto odhaliti a jež ještě s jinými 161 bandity zatknouti. Profesor Kummer je taktéž Němec.

České pohlednice.

Historické, posvátné, zábavné, komické, blahopřejné, jakož i velkoměstské a sokolské.

KRÁSNOU VELKÝ VÝBĚR.

Velkoměstské 30c. tucet. Historické 60c. tucet.

Poslete si pro seznam. Obchodníkům zvláštní výhody.

511f C. G. FOUČEK,
586 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Dr. F. J. Káral,

český lékař a ranhojčí
Úřadovna v Karbach bloku, číslo p. koje 303. — Tel. 1781.
Číselní hodiny: Od 10 do 12 a od 3 do 4
Obydlí 1902 So. 15th St.
Číselní hodiny: večer. Tel. Doug. 1875
Omaha, Neb. 14

STAROSTI UNIVERSITNÍHO REKTORA.

Ve velké newyorské společnosti byl jistý bohatý muž upozorněn na zavalitého, velmi pohyblivého, dle všeho nanejvýš zábavného pána. Táže se známého, kdo to je. "Jakže, neznáte ho ještě? Je to president Harper z chicagské university." Bohatý muž neodpovídá ani slova, ale jde rychle ke své ehoti a praví: "Zde je deset centů na káru, abychom se dostali domů; sehovej je dobře, je tu president Harper."

Muž, o němž se tato anekdota vypravuje, Willam Rainey Harper byl jednou z nejzajímavějších osobností amerického universitního života a historika označuje lapidárním způsobem neodolatelnou roztomilost, s jakou dovedl americké milionáře pohnouti k velikým obětím pro universitu, kterou zcela nově vybudoval a přetvořil. Každý sebe uzavřenější měsíc musil se otevřítí při úchvatné výmluvnosti, s jakou joviální pán vykládal nutně potřeby ústavu; ale kdo mu nějaký obnos odevzdal, věděl také, že ho bude použito nanejvýš blahodárným a užitečným způsobem.

President velké americké university má mnohem zodpovědnější postavení než evropský univer-

sitní rektor. Je rektorem, kurátorem a ministerským plnomocníkem v jedné osobě, ba ještě více, jest duší celého ústavu a musí se starati o jeho vědecký i hmotný prospěch. Jest pozhánán pro vysoké školství ve Spojených Státech, že se mezi jeho učenci nalézá dosti takových mužů činu, kteří mezi milionáři seženou prostředky k novým rozsáhlým podnikům, rozvíjejí podivuhodný organizační talent a tvoří s universití celé malé státy, ústavy, jež hluboce zasahují do veřejného života a působí na široké vrstvy lidu.

Mezi těmito osobnostmi byl Harper nejenergičtější a svou rozhodností a přesvědčivostí nejvíce imponoval. Chladnou obchodnickou rozhodností, s níž přijímal profesora jako by kupoval balík bavlny, spojoval s úplným oceněním osobnosti a s nejdělnější vědeckou snahou. Při všech svých důležitých správních pracích, při svém působení, aby učinil vysokou školu prospěšnou širším kruhům, nalezl ještě dosti času k vykonávání svého úřadu jako profesor starozákonné exegese a ke své velké životní práci, dokončiti komentář k prorokům Amosovi a Hoseovi. Se svým učeným bádáním spojoval však i velký praktický smysl. Jeho účinně insecnované universitní slavnosti, při nichž řeči

a rozdílení cen provázela lehká operetní hudba, vycházely vstřícně naivnímu požadavku amerického obecnictva co do vnější okázalosti. Silnými, hlučnými efekty dovedl působiti na milionáře stejně jako na davy.

Charakteristickým pro jeho činnost byl dodatek k výroční zprávě, v níž svým posluchačům sděloval stav university. "Dne 1. ledna 1899 musíme dle převzatého závazku p. Johnovi D. Rockefellerovi splatiti obnos jednoho milionu dolarů, ježž nám bez úroků zapůjčil. Pan Rockefeller jest zajisté dobrý muž, ale víte také všichni, že v peněžních záležitostech nezná žertu. Pan Goodspeed (pokladník) a já musíme se tudíž chtít nechtět přičiníti, abychom do tří měsíců sehnali tento obnos, na nějž posud nemáme ani centu. Mohu vás ujistiti, že není žádnou zábavou po celé týdny choditi dům od domu a po 50 a 100 dolarech vyžebraťti milion, ale nie platno, peníze tu musí na Nový rok býti a to tím spíše, že od pana Rockefellera potřebujeme ještě 3 1/2 mil." Tato otevřenost způsobila ovšem bouřlivou veselost.

Čím jemnější maso, tím černější bude pohmožděnina. Čím dřívě použijete St. Jakobs Oel, tím rychleji pohmožděnina bude vyléčena.

Severovy Rodinné léky přinášejí pravou úlevu všem, kdož jich užívají. Jsou všeotecně uznanými léky.

"V matčině domácí lékárnice."

Každá opatrná matka má "domácí lékárnici", čili sbírku léčivých prostředků, kteréž sama dlouholetým zkoumáním za účinné uznala. V tisíceřech takových "domácích lékárníčkách" zaujímá čestné místo SEVERŮV OLEJ SV. GOTHARDA, neboť žádné jiné mazání neosvědčilo se jistě tak užitečným v různých případech. Možno jej nazvati prostředkem všeobecným.

Severův
Olej Sv. Gotharda

jest určen k místnímu, vnějšímu upotřebení, a jest třeba, aby byl dobře v místo bolestné vtírán. Je-li ho použito dle návodu, mírní zánět, hojí vymknutí a pohmožděny, léčí vředy, boláky, uhození a rány; zabrání otravě krve a ztrnutí čelisti; pomáhá při otravě jedovatou škumpou, při kožních vyrážkách, činí ztuhlé klouby pružnými a přináší úlevu v bolestech reumatických. Látka, napuštěná SEVERŮV OLEJEM SV. GOTHARDA a přiložená kolem krku, přes noc vyléčí bolavé hrdlo. Ani jedna domácnost neměla by býti bez tohoto oleje.
Cena 50 centů za láhev.

Tlučení srdce

přivodí si člověk nadměrným požíváním čaje, tabáku, líhových nápojů, též nesprávnou výživou a přílišnou námahou. Jest to výstraha před nebezpečným, kteréž přijde. Posilněte srdce, zajistěte jeho správné a přirozené výkony užívajíce

Severův Silitel srdce,

jenž jest jedním z nejlepších léčivých prostředků pro poruchy srdce, jaký vědci lékařské jest znám.
Cena \$1.00.

Nespavost a ochablost

často úpěné a v krátké době jsou vyléčeny, užívají se dle návodu

Severův Nervoton,

jest to z nejmocnějších silivek pro porušení nervy, jaká je moderní vědci známa. Přivádí zdravý, klidný spánek, nikoli snad omamující, ušlechtilý, při čemž nervy se klidní a posilují. Cena \$1.00.

Na prodej ve všech lékárnách.

Jste vysílení?

Jak často slyšíme výrok: "Jsem celý vysílený, že sotva chodím!" Tím správně naznačen jest stav soustavy. Došla síla, a tak jako hodinám huacího péra, tak též jest potřeba nového vzpružení. Teďly jest právě čas užívati

Severův životní balsám.

Tato znamenitá silivka osvěží soustavu, dodá nových sil a tím zlepši celé zdraví. Cena 75c.

Neztrácejte naději!

Souchotiny již nejsou považovány za nezhaltelnou nemoc. Náležitá strava, stále čerstvý vzduch, a k této přípojili se

Severův Balsám pro plíce,

pomohou léčiti takové případy, leč by již snad byly příliš pokročilé. Hlavní věcí jest, začíti s léčením hned, jakmile se první příznaky ohlásí.
Cena 25 a 50 centů.

Lékařská porada zdarma.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA